ELOISA

Etelä-Savon hyvinvointialue

Palvelusetelin sääntökirja

Kotiin annettavien palvelujen palveluseteli 2027

Tilapäinen kotihoito

Jatkuva ja säännöllinen kotihoito

Etelä-Savon hyvinvointialueen aluehallitus 23.11.2026 § 211
Voimaantulo 1.1.2027

Etelä-Savon hyvinvointialue ELOISA

Sisällysluettelo

Sääntökirjan palvelukohtainen osa 2
1 Sääntökirjan soveltaminen 2
2 Palvelun tavoite ja sisältö 3
3 Palvelusetelin myöntäminen asiakaskohtaiseen palvelutarpeen arviointiin perustuen 5
4 Palvelusetelijärjestelmän piiriin kuuluvat asiakkaat 6
5 Yleiset velvoitteet palveluntuottajalle 6
5.1 Palveluntuottaja 6
5.2 Palveluntuottajan henkilöstö 7
6 Tilapäisen kotihoidon palveluseteli 7
6.1 Tilapäisen kotihoidon palvelusetelin asiakas / sairaanhoidollinen palvelu 8
6.2 Tilapäisen kotihoidon palvelusetelin palvelun sisältö / sairaanhoidollinen palvelu 8
6.3 Tilapäisen kotihoidon palveluseteliasiakas / päivittäisissä toiminnoissa avustaminen 9
6.4 Tilapäisen kotihoidon palvelusetelin palvelun sisältö / päivittäisissä toiminnoissa avustaminen 9
6.5 Tilapäisen kotihoidon palvelusetelin arvo ja asiakkaan omavastuuosuuden määräytyminen . 9
7 Säännöllisen kotihoidon palveluseteli 10
7.1 Säännöllisen kotihoidon palvelusetelin asiakas / sairaanhoidollinen palvelu 10
7.2 Säännöllisen kotihoidon palvelusetelin palvelun kuvaus / sairaanhoidollinen palvelu 10
7.3 Säännöllinen kotihoidon palveluseteliasiakas / päivittäisissä toiminnoissa avustaminen 11
7.4 Säännöllisen kotihoidon palvelusetelin palvelun kuvaus / päivittäisissä toiminnoissa avustaminen 11
7.5 Säännöllisen kotihoidon palvelusetelin arvo 11
7.6 Säännöllisen kotihoidon palvelusetelin asiakkaan omavastuuosuuden määräytyminen 12
8 Potilasasiakirjojen ja hoitopalautteen kirjaaminen 13
9 Sopimus 14
10 Palvelun peruuntuminen 14
11 Palvelun laskutus 14
12 Palvelua ohjaava lainsäädäntö 15

Etelä-Savon hyvinvointialue ELOISA

Sääntökirjan palvelukohtainen osa

Palvelusetelin sääntökirjan palvelukohtaisen osan lisäksi palvelusetelisääntökirjan yleinen osa määrittelee palvelustelipalveluna tuotettavaa palvelua. Mikäli palvelusetelisääntökirjan palvelukohtainen osa on ristiriidassa palvelusetelisääntökirjan yleisen osan kanssa, noudatetaan yleisessä osassa annettuja vaatimuksia ja linjauksia.

1 Sääntökirjan soveltaminen

Tätä sääntökirjaa noudatetaan, kun Etelä-Savon hyvinvointialueen (jatkossa hyvinvointialue) kotiin annettavat palvelut järjestävät kotihoidon palveluita asiakkailleen sosiaali- ja terveydenhuollon palvelusetelistä annetun lain (569/2009) mukaisesti. Palvelusetelillä tuotettaviin palveluihin sisältyvät asiakkaan kotona toteutettavat tilapäinen sekä jatkuva ja säännöllinen kotihoito. Sekä tilapäinen että jatkuva ja säännöllinen kotihoito sisältävät kaksi erillistä palvelusetelin tuotevaihtoehtoa: 1) kotihoidon palvelu sisältäen sekä sairaanhoidollisen palvelun että päivittäisissä toiminnoissa avustamisen ja 2) kotihoidon palvelu sisältäen pelkästään päivittäisissä toiminnoissa avustamisen. Palveluntuottajan koulutusvaatimukset on määritelty erikseen kohtien 1 ja 2 mukaisesti. Palvelun tuottajilla on velvollisuus noudattaa sääntökirjan määräyksiä.

Asiakas on oikeutettu käyttämään palveluseteliä vain hyvinvointialueen hyväksymän palveluntuottajan tuottamien ja tämän sääntökirjan mukaisten palvelujen kustannuksiin henkilökohtaisen palvelupäätöksen mukaisesti. Mikäli palvelun kustannus on enemmän kuin palvelusetelin arvo, asiakas maksaa palvelusetelin arvon ja palvelun hinnan erotuksen suoraan palveluntuottajalle omavastuuosuutena sekä mahdolliset palveluntuottajan laskuttamat matkakustannukset.

Palvelusetelillä korvataan vain asiakkaan henkilökohtaiseen hoitoon tai hänelle annettavaan palveluun käytettyä aikaa. Palveluseteliä ei voi käyttää palveluntuottajan matka-aikoihin tai kilometrikorvauksiin. Mahdolliset kilometrikorvaukset palveluntuottaja veloittaa asiakkaalta. Palveluntuottaja voi laskuttaa kilometrikorvauksia matkoista verohallinnon määräämän verovapaan korvauksen enimmäismäärän mukaan. Matkakorvaus tarkistetaan vuosittain Verohallinnon kilometrikorvauksia koskevan päätöksen mukaisesti. Matka-ajalta ei makseta avustuspalvelusta eikä matka-aikaa muutoinkaan korvata.

Muiden kuin palvelusetelillä tuotettavien palveluiden maksamisesta asiakas ja palveluntuottaja sopivat keskenään ja ne ovat asiakkaan itse maksettavia palveluja. Asiakkaalle ei myönnetä yhtäaikaisesti tässä sääntökirjassa tarkoitettuja kotihoidon palveluja sekä hyvinvointialueen omana tuotantona että palvelusetelillä. Tällä turvataan asiakkaan palvelun jatkuvuutta.

Viranhaltijan tulee palveluseteliä myöntäessään varmistua siitä, että palveluntuottajalla on riittävät esi- ja potilastiedot asiakkaasta ja tiedotettava asiasta asiakasta.

Etelä-Savon hyvinvointialue ELOISA

Kotihoitoa toteutetaan asiakkaan luona tehtävin kotikäynnein asiakkaan hoito- ja palvelusuunnitelman mukaisesti aamu- ja ilta-aikaan klo 7-21 kaikkina viikonpäivinä asiakkaan palvelutarpeen mukaisesti. Palvelusetelillä tuotettu palvelu ei sisällä yöhoitoa.

Palvelusetelin arvosta päättää hyvinvointialueen hallitus. Palvelusetelin arvo säilyy samana koko palvelusetelipäätöksen voimassaoloajan. Palvelusetelillä tuotettu palvelu on palvelujen järjestämistapana määrärahasidonnainen palvelu.

2 Palvelun tavoite ja sisältö

Kotihoidon palveluseteleillä pyritään tukemaan asiakkaan selviytymistä omassa kotiympäristössään erilaisissa elämäntilanteissa, joihin liittyy toimintakyvyn tilapäinen tai pitkäaikainen lasku. Palveluja tuotetaan kotiin tilanteissa, joissa asiakas ei voi niitä muutoin saavuttaa. Tavoitteena on lisäksi ylläpitää ja parantaa asiakkaiden fyysistä, psyykkistä ja sosiaalista toimintakykyä. Omaisia ja lähipiiriä tuetaan osallistumaan asiakkaan hoitoon sekä huolenpitoon. Kotihoito on kotiin annettava sosiaali- ja terveydenhuollon yhteinen palvelu, jossa asiakkaalle annetaan sekä sairaanhoitoa että arjen päivittäisiin toimiin liittyvää apua ja tuetaan asiakkaan toimintakykyä. Kotihoitoa tuotetaan sekä sosiaalihuoltolain (1301/2014) että terveydenhuoltolain (1326/2010) perusteella.

Yksilöllinen hoidon ja palvelun sisältö on määritelty tarkemmin palvelu- ja hoitosuunnitelmassa. Palveluntuottajan tulee huolehtia asiakkaan palveluista palvelusetelin myöntämispäätöksen mukaisesti. Palvelu- ja hoitosuunnitelman ajantasaisuus tarkistetaan ja arvioidaan aina, kun asiakkaan hoidontarve muuttuu tai vähintään puolivuosittain. Arviointi tehdään yhteistyössä palveluohjaajan ja asiakkaan kanssa. Kokonaisvastuu asiakkaan palvelusta on aina palvelun järjestäjällä.

Sairaanhoidolliset palvelut sisältävät kotona tapahtuvan palvelun mahdollisuuksien mukaan sairauksien tutkimuksen, lääketieteellinen taudinmäärityksen, sairauksien hoidon, toimintakyvyn tukemisen, kuntoutukseen ohjaamisen sekä hoitotarvikesuunnitelman mukaiset pitkäaikaisen sairauden hoitoon tarvittavat hoitotarvikkeet.

Tavoitteena on myös asiakkaiden sairauksien ehkäiseminen, hyvinvoinnin ja toimintakyvyn edistäminen sekä terveydentilan seuranta ja arviointi. Tähän liittyvät esimerkiksi säännöllinen painon seuranta ikääntyneillä asiakkailla, RAI-toimintakykymittarin ja muiden asiakaslähtöisen palvelun toteuttamista tukevien mittareiden käyttö. Asiakkaan terveysongelmat tunnistetaan mahdollisimman varhain, niihin reagoidaan ja tarvittaessa ohjataan jatkohoitoon.

Lääkehoidon ohjaus, tukeminen ja toteuttaminen tapahtuu asiakkaan yksilöllisen tarpeen mukaisesti. Lääkehoitoon sisältyvät muiden muassa apteekkitilin avaamisessa avustaminen, lääkkeiden antaminen, lääkkeiden jakaminen annostelijaan, lääkkeiden hankkimisessa avustaminen, reseptien uusiminen, lääkehoidon toteutumisen ja vaikutusten seuranta sekä arviointi.

Etelä-Savon hyvinvointialue ELOISA

Asiakkaan sairauksiin liittyvät kotona toteutettavat seurannat, tutkimukset ja mittaukset sisältyvät palveluun. Näitä ovat esimerkiksi verenpaine- tai verensokerin seuranta, laboratoriotutkimukset ja saattoapuna toimiminen äkillisissä kodin ulkopuolella tehtävissä tutkimuksissa silloin, kun saattoapua ei ole mahdollista muutoin järjestää.

Asiakkaan kotona toteutettavista hoitotoimenpiteitä ovat esimerkiksi haavahoidot, katetroinnit ja avannehoidot. Kotihoidon tehtäviin kuuluvat hoitotarvikkeiden tilaamisessa avustaminen, ilmaisjakeluna annettavien hoitotarviketilauksen tekeminen asiakkaan puolesta tai apteekkiasioinnissa avustaminen hoitotarvikkeiden hankkimiseksi asiakkaan laskuun.

Hoidon tarpeen arviota ja hoidon toteuttamista tukevien testien kuten muistitestien, mielialaan liittyvien testien tekeminen ja hyödyntäminen sisältyy sairaanhoidolliseen palveluun.

Kotihoidon asiakkaan toimintakykyä tuetaan ja tarvittavien apuvälineiden hankinnassa avustetaan. Asiakkaan yksilöllisen toimintakyvyn eri osa-alueiden tukeminen kuntouttavilla työmenetelmillä sisältyvät jokaiseen kotihoidon kohtaamiseen asiakkaan kanssa.

Kotihoidon asiakkaan **avustaminen päivittäisissä toiminnoissa** sisältää henkilökohtaiseen hygieniaan liittyvissä asioissa avustamisen kuten, hampaiden pesu, ihon hoito, kynsien leikkaaminen, peseytyminen, wc-toimet ja pukeutuminen.

Asiakkaan säännöllistä, terveellistä ja monipuolista ravitsemusta tuetaan asiakkaan tarpeiden mukaan. Käytännön tehtäviin kuuluvat asiakkaan palvelutarpeen niin vaatiessa esimerkiksi aamu-, ilta- ja välipalojen valmistus, valmiin aterian lämmittäminen tai ateriapalveluun liittyvät tilaukset, aterioiden peruminen ja kauppapalvelun tilaukset tai näissä asioissa asiakkaan avustaminen.

Palveluun kuuluu asiointiavun järjestäminen, saattoapuna toimiminen tai avustaminen myös äkillisissä tutkimuksissa ja lääkärin vastaanotolla tai esimerkiksi välttämättömien vaatteiden hankinnassa silloin, kun sitä ei ole mahdollista muutoin järjestää.

Asiakkaan turvallisen ja terveellisen kotiympäristön arviointi ja edistäminen ovat osa kotihoidon palvelua sisältäen psyykkisen, fyysisen ja sosiaalisen turvallisuuden sekä elinympäristön toimivuudesta/esteettömyydestä huolehtimisen yhteistyössä asiakkaan kanssa. Tarvittaessa turvallisuusasioissa edellytämme yhteydenottoa eri asiantuntijoihin, kuten paloviranomaiseen.

Kodin yleissiisteydestä huolehtiminen, roskien vienti, näkyvien roskien siistiminen, vuoteen sijaus ja lakanoiden vaihto, pyykkihuollon toteutuksessa avustaminen, tiskaus, pöytäpintojen pyyhkiminen ja jääkaapin siisteydestä huolehtiminen sisältyvät kotihoidon palveluun. Samoin kotihoito huolehtii wc-tilojen siisteydestä sekä tarvittaessa portatiivin tyhjennyksestä ja pesusta. Kotihoito neuvoo ja avustaa asiakasta tarvittaessa lisäpalveluissa kuten, laajemman perussiivouksen tai pyykkihuollon hankkimiseksi.

Ohjauksella ja neuvonnalla tuetaan asiakkaan hoitoon sitoutumista ja omahoitoa. Tarvittaessa opastetaan ja avustetaan etuuksien, tukien ja edunvalvonnan tai hakemisessa tai ohjataan

tarvittavien asiantuntijapalvelujen piiriin. Ohjaus ja neuvonta korostuvat myös palvelutarpeen muuttuessa.

Palveluntuottajan tehtäviin kuuluu osallistua palvelutarpeen uudelleen arviointiin esimerkiksi ympärivuorokautisen palveluasumisen tarpeen arvioimiseksi yhdessä asiakkaan, omaisen, palveluohjaajan kanssa, kun kotihoidon käynnit eivät enää takaa asiakkaan turvallista ja riittävää hoitoa omassa kodissa.

Palveluun ei kuulu pankkiasioiden hoitaminen eikä rahan käsittely. Pankkiasioista huolehtii asiakas itse, omainen tai edunvalvoja. Muita palvelun ulkopuolelle jääviä tehtäviä ovat lemmikkieläinten hoito, kiinteistönhoitoon, kiinteistöön, pihaan ja asunnon lämmitykseen liittyvät tehtävät sekä asunnon perusteellinen ja säännöllinen siivous.

Palveluntuottajan tulee toteuttaa kotihoidon palvelu asiakkaan toimintakykyä edistävän työtavan mukaisesti siten, että asiakas käyttää ensisijaisesti omia voimavarojaan auttamistilanteissa sekä päivittäisissä toiminnoissaan ja säilyttää siten toimintakykynsä mahdollisimman hyvänä. Hyvinvointialue järjestää asiakkaalle tarvittavat apuvälineet lääkinnällisen kuntoutuksen ammattilaisen arvioon perustuen. Asiakas saa hoitotarvikkeet joko ilmaisjakeluna tai hankkii ne omakustanteisena Alueellisen hoitotarvikejakelun lainsäädäntöön perustuvien ohjeiden mukaisesti (Terveydenhuoltolaki 1326/2010, § 24; Laki sosiaali-, ja terveydenhuollon asiakasmaksuista 734/1992, 5 §).

3 Palvelusetelin myöntäminen asiakaskohtaiseen palvelutarpeen arviointiin perustuen

Hyvinvointialue myöntää palvelusetelin yksittäiselle asiakkaalle. Viranhaltija tekee palvelusetelin myöntämisestä päätöksen, joka perustuu asiakkaan yksilölliseen palvelutarpeen arviointiin. Uudet asiakkaat tulevat palveluihin keskitetyn asiakasohjauksen kautta. Päätös sisältää asiakkaan palvelutarpeen, palvelujen sisällön sekä määrän. Palveluseteli voidaan myöntää tilapäiseen tai jatkuvaan ja säännölliseen kotihoidon tarpeeseen. Palvelusetelin myöntämisessä sovelletaan Ikääntyneiden palvelujen käsikirjassa esitettyjä Kotiin annettavien palvelujen myöntämisperusteita. Päätös noudattaa lakia sosiaalihuollon asiakkaan asemasta ja oikeuksista (812/2000) ja lakia potilaan asemasta ja oikeuksista (785/1992). Palvelusetelipäätöksellä järjestäjä sitoutuu maksamaan tietyn osuuden palvelun hinnasta palvelusetelipäätöksen voimassaoloaikana.

Hyvinvointialueen sosiaali- tai terveydenhuollon ammattihenkilö laatii hoito- ja palvelusuunnitelman yhteistyössä asiakkaan kanssa. Palvelu- ja hoitosuunnitelmaa laadittaessa kartoitetaan asiakkaan omat voimavarat (mistä asioista selviää itsenäisesti tai autettuna, mitä tehdään hänen puolestaan), mihin palvelulla/hoidolla pyritään, miten asiakasta tuetaan, miten toimintakykyä ylläpidetään ja mikä rooli on asiakkaan omaisilla tai eri yhteistyötahoilla.

Etelä-Savon hyvinvointialue ELOISA

Viranhaltija myöntää asiakkaalle palvelusetelin palvelutarpeen arvioinnin perusteella. Myönnetyn palvelusetelin liitteenä asiakas saa listan hyväksytyistä palveluntuottajista. Listasta ilmenevät tuotettavat palvelut ja palvelujen hinnat. Palveluseteli- portaalissa asiakkaalla on mahdollisuus vertailla palveluntuottajia. Asiakas voi vaihtaa palveluntuottajaa sekä käyttää useita palveluntuottajia.

Palveluntuottaja aloittaa uuden asiakkaan palvelun asiakkaan tarpeen mukaisesti viimeistään palvelusetelituottajaksi hakeutumisen yhteydessä ilmoittamassaan ajassa.

4 Palvelusetelijärjestelmän piiriin kuuluvat asiakkaat

Kotihoidon palveluseteliasiakkaat ovat henkilöitä, joiden toimintakyky on erisyistä joko tilapäisesti tai pysyvästi alentunut niin, että se estää itsenäisen suoriutumisen päivittäisistä toiminnoista ja/tai henkilöllä on sairaanhoidollisten palvelujen tarve ja/tai henkilö on omaishoidettava ja omaishoitotilanne edellyttää kotihoidon tarjoamia palveluja. Kaikissa tilanteissa myöntämisperusteena on, että kotihoidon palvelutarpeeseen yhdistyy kyvyttömyys käyttää kodin ulkopuolisia palveluja. Kotihoidon asiakas tarvitsee toisen henkilön apua sairaanhoidossa ja/tai henkilökohtaisissa päivittäisissä toimissa.

Jos kyseessä on sairaalasta kotiutuva asiakas, palveluntuottajan tulee huolehtia siitä, että sairaalasta kotiin tuleva asiakas voidaan kotiuttaa turvallisesti eli palvelu käynnistyy asiakkaan kotiutushetkestä lukien. Asiakkaan hoitoon ei sallita katkoksia tai viivytyksiä.

5 Yleiset velvoitteet palveluntuottajalle

5.1 Palveluntuottaja

Palveluntuottajalla, joka tuottaa kotiin annettavaa sairaanhoitoa, tulee olla kirjallinen lääkehoidon suunnitelma (Turvallinen lääkehoito- opas lääkehoitosuunnitelman tekemiseen sosiaali- ja terveydenhuollossa, STM 2021). Lääkehoitosuunnitelman tulee noudattaa Eloisan lääkehoitosuunnitelmaa ja ikääntyneiden kotihoidon lääkehoitosuunnitelmaa.

Palveluntuottajan on oltava rekisteröitynä Lain sosiaali- ja terveydenhuollon valvonnasta (741/2023) 11 §:ssä tarkoitetussa ~~Valviran~~ Lupa- ja valvontaviraston ylläpitämässä valtakunnallisessa palveluntuottajien rekisterissä (*Soteri*) tukipalvelujen palveluntuottajaksi ja jonka palveluyksikkö on rekisterissä 21 §:n mukaisesti. Rekisteröinnin tulee olla voimassa toimintaa aloitettaessa ja toiminnan ajan.

Etelä-Savon hyvinvointialue ELOISA

5.2 Palveluntuottajan henkilöstö

Palveluntuottajan tulee nimetä lääkehoidosta vastaava henkilö, mikäli yritys toteuttaa lääkehoitoa. Lääkehoidosta vastaavalla tulee olla terveydenhuollon tutkinto ja lääkeluvat Etelä-Savon hyvinvointialueen ohjeen mukaan suoritettuna. Lääkehoito on terveydenhuollon toimintaa, jota toteutetaan lääkehoidon koulutuksen saaneiden terveydenhuollon ammattihenkilöiden toimesta ja vastuulla. Palveluntuottaja huolehtii, että henkilöstöllä on ajantasaiset lääkehoidon toteuttamisen taidot (Turvallinen lääkehoito- opas lääkehoitosuunnitelman tekemiseen sosiaali- ja terveydenhuollossa, STM 2021) Lääkehoitoon osallistuvilla tulee olla lääkeluvat Etelä-Savon hyvinvointialueen ohjeen mukaan suoritettuna.

Henkilökunnan osaamisen tulee olla myös muutoin asiakkaiden hoidon ja palvelujen tarpeen edellyttämällä tasolla. Lisäksi henkilökunnalta edellytetään riittävää suullista ja kirjallista suomen kielen taitoa ja sitoutumista yhteistyöhön asiakkaan omaisten/läheisten kanssa. Palveluntuottajan on huolehdittava henkilöstönsä ammattitaidosta, ammattitaidon ylläpitämisestä ja kehittämisestä sekä riittävästä täydennyskoulutuksesta.

Päivittäisissä toiminnoissa avustamisen tehtävissä työntekijältä edellytetään tehtävien suorittamiseen soveltuvaa koulutusta tai riittävää työkokemusta ja perehdytystä tehtävään.

6 Tilapäisen kotihoidon palveluseteli

Tilapäisen kotihoidon palvelusetelillä tarjotaan hyvinvointialueen kotihoidon myöntämisperusteiden mukaisesti palveluja yksilölliseen palvelutarpeeseen perustuen. Kotihoito on tilapäistä, kun kotihoidon palvelujen tarve on harvemmin kuin viikoittain tai se kestää enintään kahden kuukauden ajan.

Tilapäisen kotihoidon palveluseteliä voidaan myöntää korkeintaan 1-2 tuntia päivässä. Tilapäisen kotihoidon käynnit voivat olla enintään 2 x vuorokaudessa 0,5 -1 h/käyntikerta. Yksittäisissä kotihoidon käyntitarpeissa asiakkaat ohjataan ensisijaisesti käyttämään avoterveydenhuollon palveluja.

Palveluseteli on tarkoitettu henkilöille, jonka toimintakyky on laskenut lyhytkestoisesti. Palvelulla tuetaan asiakkaan pärjäämistä kotona tilapäisen toimintakyvyn laskun ajan. Tilapäisen kotihoidon palveluseteli voidaan myöntää joko

1) kotihoidon palveluna sisältäen sekä sairaanhoidollisen palvelun että päivittäisissä toiminnoissa avustamisen tai
2) kotihoidon palveluna sisältäen pelkästään päivittäisissä toiminnoissa avustamisen, jolla tuetaan selviytymistä päivittäisissä toiminnoissa.

Etelä-Savon hyvinvointialue ELOISA

6.1 Tilapäisen kotihoidon palvelusetelin asiakas / sairaanhoidollinen palvelu

Asiakkaan fyysinen, psyykkinen ja/tai sosiaalinen toimintakyky on alentunut tilapäisesti eikä asiakas selviydy kotihoidostaan ja/tai päivittäisistä toiminnoistaan itsenäisesti tai läheisten avustamana. Palveluseteli voidaan myöntää seuraavissa tilanteissa:

1. Asiakas tarvitsee sairauden vuoksi erityistä ammattitaitoa vaativaa hoitoa, tutkimusta ja voinnin seurantaa eikä kykene käyttämään kodin ulkopuolisia terveyspalveluja.

2. Asiakas tarvitsee apua ammattitaitoa vaativan sairaanhoidon lisäksi päivittäisissä toiminnoissa eikä kykene käyttämään kodin ulkopuolisia palveluja.

3. Asiakas on omaistensa hoidossa ja omaiset tarvitsevat omaishoidon tueksi joko kohdassa 1 tai 2 kuvattua apua.

Palveluseteli myönnetään lisäksi sotainvalidille, jonka haitta-aste on vähintään 10 %. Palveluseteli voi olla vaihtoehto viranomaisen harkinnan perusteella myös henkilölle, jonka tarvitsemaa palvelua ei ole mahdollista muutoin järjestää taloudellisten tai muiden syiden vuoksi.

6.2 Tilapäisen kotihoidon palvelusetelin palvelun sisältö / sairaanhoidollinen palvelu

Tilapäisen kotihoidon palvelun sisältö muodostuu asiakaskohtaisen palvelutarpeen mukaisesti. Henkilön toimintakyvyssä on tapahtunut oleellinen muutos, jonka seurauksena syntynyt palvelun tarve on tilapäinen. Tilapäinen kotihoito sisältää asiakkaan henkilökohtaiseen sairaanhoitoonhoitoon liittyvää lyhytaikaista apua, jossa hän tarvitsee sosiaali- tai terveydenhuollon ammattihenkilöä. Asiakkaan katsotaan kuntoutuvan omatoimiseksi saamansa tilapäisen avun jälkeen.

Esimerkkejä tilapäisen kotihoidon sairaanhoidollisista tarpeista ovat määräaikaisesti pistettävät injektiot, vasta aloitettu avannehoito, katetroinnit tilapäisesti tai sen opettaminen tai asiakkaalle on aloitettu lääkehoito, jonka onnistumisessa on epävarmuutta kotiutusvaiheessa. Kotihoidon hoidollisten tarpeiden lisäksi asiakkaalla voi olla avun ja tuen tarvetta myös päivittäisissä toiminnoissa. Palvelussa huomioidaan asiakkaan omatoimisuuden tukeminen ja asiakkaan tarvitsema ohjaus. Palvelujen sisältö on yhtenevä Ikääntyneiden palvelujen käsikirjassa kuvatun palvelusisällön kanssa.

Etelä-Savon hyvinvointialue ELOISA

6.3 Tilapäisen kotihoidon palveluseteliasiakas / päivittäisissä toiminnoissa avustaminen

Asiakkaan fyysinen, psyykkinen ja/tai sosiaalinen toimintakyky on alentunut eikä hän selviydy tilapäisesti päivittäisistä toiminnoista itsenäisesti tai läheisen avustamana. Palveluseteli voidaan myöntää jos asiakas tarvitsee välttämättä apua päivittäisissä toiminnoissa.

Palveluseteli myönnetään lisäksi sotainvalidille, jonka haitta-aste on vähintään 10 %. Palveluseteli voi olla vaihtoehto viranomaisen harkinnan perusteella myös henkilölle, jonka tarvitsemaa palvelua ei ole mahdollista muutoin järjestää taloudellisten tai muiden syiden vuoksi.

6.4 Tilapäisen kotihoidon palvelusetelin palvelun sisältö / päivittäisissä toiminnoissa avustaminen

Tilapäisen päivittäisissä toiminnoissa avustamisen sisältö muodostuu asiakaskohtaisen palvelutarpeen mukaisesti. Henkilön toimintakyvyssä on tapahtunut oleellinen muutos ja palvelun tarve on tilapäinen. Tilapäinen kotihoito on asiakkaan henkilökohtaisiin päivittäisiin toimintoihin liittyvää lyhytaikaista apua, jossa asiakas **ei** tarvitse tuekseen sosiaali- tai terveydenhuollon ammattihenkilön asiantuntemusta. Asiakkaan katsotaan kuntoutuvan omatoimiseksi saamansa tilapäisen avun jälkeen.

Esimerkkejä palvelun tarpeesta ovat asiakkaan avustaminen henkilökohtaiseen hygieniaan liittyvissä asioissa, säännöllisessä ja terveellisessä ravitsemuksessa, pyykkihuollossa tai kodin turvallisesta ja terveellisestä ympäristöstä huolehtimisessa. Palvelussa huomioidaan asiakkaan omatoimisuuden tukeminen ja asiakkaan tarvitsema ohjaus. Palvelujen sisältö on yhtenevä Ikääntyneiden palvelujen käsikirjassa kuvatun palvelusisällön kanssa.

6.5 Tilapäisen kotihoidon palvelusetelin arvo ja asiakkaan omavastuuosuuden määräytyminen

Tilapäisen kotihoidon palvelusetelin arvo on 26,37 euroa/tunti. Asiakas maksaa tuotetun palvelun hinnan ja palvelusetelin välisen erotuksen suoraan palveluntuottajalle sekä mahdolliset palveluntuottajan laskuttamat matkakustannukset. Viranhaltijan harkinnan perusteella voidaan myöntää matkakustannuksia tosiasiallisten kilometrien mukaan. Palveluntuottaja voi laskuttaa kilometrikorvauksia matkoista verohallinnon määräämän verovapaan korvauksen enimmäismäärän mukaan. Matkakorvaus tarkistetaan vuosittain Verohallinnon kilometrikorvauksia koskevan päätöksen mukaisesti. Matka-ajalta ei makseta avustuspalvelusta eikä matka-aikaa muutoinkaan korvata.

7 Säännöllisen kotihoidon palveluseteli

Säännöllisen kotihoidon palvelusetelillä tarjotaan hyvinvointialueen kotihoidon myöntämisperusteiden mukaisesti palveluja yksilölliseen palvelutarpeeseen perustuen. Jatkuvalla ja säännöllisellä kotihoidolla tarkoitetaan tilannetta, kun palvelun tarvetta on viikoittain vähintään kahden kuukauden ajan, tai palvelun arvioidaan jatkuvan vähintään kahden kuukauden ajan.

Palvelulla tuetaan asiakkaan kotona pärjäämistä erilaisissa elämäntilanteissa, joissa toimintakyky on sairauden tai muun syyn vuoksi pitkäaikaisesti alentunut.

7.1 Säännöllisen kotihoidon palvelusetelin asiakas / sairaanhoidollinen palvelu

Asiakkaan fyysinen, psyykkinen ja/tai sosiaalinen toimintakyky on pysyvästi alentunut eikä asiakas selviydy kotihoidostaan ja / tai päivittäisistä toiminnoista itsenäisesti tai läheisen avustamana. Palveluseteli voidaan myöntää seuraavissa tilanteissa:

1. Asiakas tarvitsee sairauden vuoksi erityistä ammattitaitoa vaativaa hoitoa, tutkimusta ja voinnin seurantaa eikä kykene käyttämään kodin ulkopuolisia terveyspalveluja.

2. Asiakas tarvitsee apua ammattitaitoa vaativan sairaanhoidon lisäksi toiminnoissa eikä kykene käyttämään kodin ulkopuolisia terveyspalveluja.

3. Asiakas on omaistensa hoidossa ja omaiset tarvitsevat omaishoidon tueksi joko kohdassa 1 tai 2 kuvattua apua.

Palveluseteli myönnetään sotainvalidille, jonka haitta-aste on vähintään 10 %. Palveluseteli voi olla vaihtoehto viranomaisen harkinnan perusteella myös henkilölle, jonka tarvitsemaa palvelua ei ole mahdollista muutoin järjestää taloudellisten tai muiden syiden vuoksi.

7.2 Säännöllisen kotihoidon palvelusetelin palvelun kuvaus / sairaanhoidollinen palvelu

Kotihoidon säännöllinen palveluseteli vastaa asiakkaan säännölliseen palvelutarpeeseen kohdan 7.1 mukaisesti. Palvelun sisältö määräytyy asiakkaan palvelutarpeen mukaan. Palvelu sisältää asiakkaan henkilökohtaiseen sairaanhoitoonhoitoon liittyvää apua, jossa hän tarvitsee sosiaali- tai terveydenhuollon ammattihenkilön tukea,

Sairaanhoidollisten tarpeiden lisäksi asiakkaalla voi olla avun ja tuen tarvetta myös päivittäisissä toiminnoissa. Palvelussa huomioidaan asiakkaan omatoimisuuden tukeminen ja asiakkaan

tarvitsema ohjaus. Palvelujen sisältö on yhtenevä Ikääntyneiden palvelujen käsikirjassa kuvatun palvelusisällön kanssa

Kotihoidon sairaanhoidollisen palvelun keskeisiä sisältöesimerkkejä ovat kotihoidon asiakkaan lääke- ja sairaanhoidolliset palvelutarpeet, päivittäisissä toiminnoissa avustaminen, turvallisesta ympäristöstä huolehtiminen, asiointiapu sekä ohjaus ja neuvonta.

7.3 Säännöllinen kotihoidon palveluseteliasiakas / päivittäisissä toiminnoissa avustaminen

Asiakkaan fyysinen, psyykkinen ja sosiaalinen toimintakyky on alentunut pitkäaikaisesti eikä asiakas selviydy päivittäisistä toiminnoista itsenäisesti läheistenkään avustamana. Palveluseteli voidaan myöntää, jos asiakas tarvitsee välttämättä apua päivittäisissä toiminnoissa. Palveluseteli myönnetään sotainvalidille, jonka haitta-aste on vähintään 10 %. Palveluseteli voi olla vaihtoehto viranomaisen harkinnan perusteella henkilölle, jonka tarvitsemaa palvelua ei ole mahdollista muutoin järjestää taloudellisten tai muiden syiden vuoksi.

7.4 Säännöllisen kotihoidon palvelusetelin palvelun kuvaus / päivittäisissä toiminnoissa avustaminen

Kotihoidon säännöllinen palveluseteli vastaa asiakkaan säännölliseen palvelutarpeeseen kohdan 7.3 mukaisesti silloin, kun toimintakyky on pitkäaikaisesti laskenut ja asiakas tarvitsee apua päivittäisissä toiminnoissa. Asiakas **ei** tarvitse kuitenkaan tuekseen sosiaali- tai terveydenhuollon ammattihenkilön asiantuntemusta. Palvelun sisältö määräytyy asiakkaan palvelutarpeen mukaan.

Palvelun keskeisiä sisältöesimerkkejä ovat esimerkiksi henkilökohtainen hygienia ja pukeutuminen, asiakkaan säännöllisestä, terveellisestä ja monipuolisesta ravitsemuksesta huolehtiminen tai kodin yleissiisteydestä huolehtiminen.

7.5 Säännöllisen kotihoidon palvelusetelin arvo

Säännöllisen kotihoidon palveluseteli on tulosidonnainen palvelusisällöstä riippumatta. Palvelusetelin **enimmäisarvo on 31,65 euroa tunnilta.** Enimmäisarvoisen setelin saa talous, jonka bruttotulot eivät ylitä annettua tulorajaa. Setelin arvo on kuitenkin **vähintään 7.00 euroa tunnilta.**

7.6 Säännöllisen kotihoidon palvelusetelin asiakkaan omavastuuosuuden määräytyminen

Palvelu on tulosidonnainen palvelusisällöstä riippumatta. Säännöllisen kotihoidon palvelusetelin arvoa määritettäessä noudatetaan mitä on säädetty jatkuvan ja säännöllisen kotiin annettavan palvelun asiakasmaksujen osalta (Laki sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksuista (792/1992)). Palveluseteliä myönnettäessä otetaan huomioon asiakkaan ja hänen kanssaan yhteistaloudessa avioliitossa tai avoliitonomaisissa olosuhteissa elävän henkilön bruttotulot, joista tehdään tarvittavat asiakasmaksulain mukaiset vähennykset. Mikäli palveluntuottajan palvelu (tuntihinta) on myönnetyn palvelusetelin arvoa kalliimpi, asiakas maksaa erotuksen omavastuuosuutena suoraan palveluntuottajalle. Säännöllisen kotihoidon palvelusetelin arvoon vaikuttavat asiakkaan tulorajat ja vähennysprosentit 1.1.2027 lukien on esitetty taulukossa 1:

Taulukko 1. Tulorajat ja vähennysprosentit 2026

Kotitalouden koko, henkilöä	Tulorajat €/kk	Vähennysprosentti
1	699	~~35~~ 36 %
2	1290	~~22~~ 23 %
3	2025	~~18~~ 19 %
4	2503	~~15~~ 16 %
5	3030	~~13~~ 14 %
6	3481	~~11~~ 12 %

Jos kotitalouden henkilöluku on suurempi kuin kuusi, tulorajaa korotetaan 416 eurolla ja maksuprosenttia alennetaan yhdellä (1) prosenttiyksiköllä jokaisesta seuraavasta henkilöstä. Tulorajan ylittävä tulo vähentää palvelusetelin täyttä määrää vähennysprosentin osuudella jaettuna 60:llä.

Setelin arvoa määrättäessä otetaan huomioon kuukausitulona asiakkaan ja hänen puolisonsa jatkuvat tai vuosittain toistuvasti saadut veronalaiset ansio- ja pääomatulot ja verosta vapaat tulot tulonhankkimisesta aiheutuneilla kustannuksilla vähennettynä sekä laskennallinen metsätulo. Tuloista tehdään säädetyt vähennykset.

Veronalaisina tuloina voidaan ottaa huomioon viimeksi toimitetussa verotuksessa vahvistetut vastaavat veronalaiset tulot korotettuna niillä prosenttimäärillä, jotka Verohallinto ennakkoperintälain (1118/1996) 6 §:n 1 momentin nojalla vuosittain antamissaan päätöksissä ennakonpidätyksen ja ennakonkannon laskentaperusteista määrää.

Tulona ei oteta huomioon tuloverolain 92 §:ssä tarkoitettuja verovapaita sosiaalietuuksia lukuun ottamatta elatustukea ja eläkettä saavan hoitotukea. Eläkettä saavan hoitotuen osana maksettavaa veteraanilisää ei oteta tulona huomioon.

Jatkuvat tai vuosittain toistuvasti saadut apurahat tai tunnustuspalkinto otetaan tulona huomioon siltä osin kuin ne säädetään veronalaiseksi tuloksi tuloverolain 82 §:n 2 momentissa.

Jos tulot vaihtelevat, kuukausitulona otetaan huomioon viimeksi kuluneiden 12 kuukauden keskimääräinen kuukausitulo.

Asiakas maksaa tuotetun palvelun hinnan ja palvelusetelin välisen erotuksen suoraan palveluntuottajalle sekä mahdolliset palveluntuottajan laskuttamat matkakustannukset. Viranhaltijan harkinnan perusteella voidaan myöntää matkakustannuksia voimassa olevan Kvtes matkustussäännön mukaisesti tosiasiallisten kilometrien mukaan.

8 Potilasasiakirjojen ja hoitopalautteen kirjaaminen

Palveluntuottaja kirjaa toteutuneet käynnit viiden (5) vuorokauden kuluessa palse.fi -palveluportaaliin. ~~Tilapäisessä kotihoidossa hoitopalaute on edellytys viimeiselle laskulle. Säännöllisessä kotihoidossa hoitopalaute tulee antaa säännöllisesti laskutuksen yhteydessä.~~

Palvelusetelin yleisen sääntökirjan kohdan 5.6. Palvelusetelituottajan velvoitteet mukaan kirjaamisen ja Kanta-palveluun liittymisen osalta tulee toimia Eloisan Opas yksityisille palveluntuottajille – sosiaalihuollon kirjaaminen ja Kanta-palvelut ohjeiden mukaisesti. Opas löytyy Eloisan verkkosivuilta https://etelasavonha.fi/eloisa/kumppanuudet/kanta-palvelut-ja-kirjaamisyhteistyo/ Eloisa voi ohjeistaa palvelukohtaisesti kirjaamisesta palveluntuottajia erikseen.

Mikäli kotihoidon osto- ja palvelusetelituottajalla ei ole käytössään sellaista tietojärjestelmää, josta tietoja pystyy toimittamaan suoraan Avohilmo-rekisteriin tai järjestelmää ei ole käytössä lainkaan, tulee hyvinvointialueen toimittaa tiedot tunnisteellisena käyntitason tietona. Näin ollen kotihoidon palveluntuottajan tulee toimittaa tiedot Eloisalle Eloisan verkkosivuilta löytyvään excel-taulukkopohjaan täydennettynä. Taulukko palautetaan kuukausittain jälkikäteen turvasähköpostilla analyytikko Viljami Kaasalaiselle viljami.kaasalainen@etelasavonha.fi. Etelä-Savon hyvinvointialueelle voi lähettää suojattua sähköpostia täältä Eloisa Asioi sähköisesti suojattu sähköposti löytyvän ohjeen mukaisesti

Kotihoidon asiakkaiksi lasketaan kaikki ne henkilöt, joille on tehty vähintään yksi kotihoidon kotikäynti tilastovuoden aikana. Kotihoidon Hilmoja ei kerätä tukipalveluista kuten esimerkiksi ateriapalvelusta ja siivouspalvelusta. Jos asiakasta avustetaan päivittäisissä toiminnoissa kuten esimerkiksi peseytymisessä, on kyseessä kotihoidon käynti ja käynti tulee ilmoittaa THL:lle.

9 Sopimus

Palvelusetelillä tuotettu palvelu perustuu asiakkaan ja palveluntuottajan väliseen sopimukseen, mikä tulee tehdä ensimmäisellä kotikäynnillä. Palvelusopimuksen osapuolet ovat palveluja tuottava yritys sekä kuluttaja-asemassa oleva palveluseteliä käyttävä asiakas. Asiakkaan ja palveluntuottajan välille tulee tehdä kirjallinen sopimus, missä sovitaan mm. palvelun sisällöstä, kestosta, irtisanomisesta ja kotiin tuotettavassa palvelussa asiakkaan avainten hallinnasta. Kertaluonteisesta palvelusta riittää suullinen sopimus, mikä päättyy ilman irtisanomista palvelun toteuduttua.

Palveluntuottaja voi tapauskohtaisesti alentaa palvelunsa hintoja, jos palveluntuottaja on sopinut hinnan alentamisesta asiakkaan kanssa. Hintoja ei voi korottaa.

10 Palvelun peruuntuminen

Palveluntuottaja vastaa palvelun toteuttamisesta asiakkaan kanssa tehdyn sopimuksen mukaisesti. Palveluntuottaja tiedottaa palvelun toteuttamisen esteestä asiakkaalle heti, kun se on palveluntuottajalla tiedossa ja sopii korvaavasta palvelusta asiakkaan kanssa. Mikäli palveluntuottaja ei pysty järjestämään itse korvaavaa palvelua, ottaa hän yhteyttä keskitetyn asiakasohjauksen etulinjaan mahdollisen palvelun järjestämiseksi. Palveluntuottajan tulee sopia asiakkaan kanssa, milloin peruuttaminen asiakkaan toimesta on viimeistään tehtävä, jotta siitä ei tule asiakkaalle lisäkustannuksia. Hyvinvointialue ei vastaa peruuntuneista palvelutapahtumista aiheutuneista kustannuksista.

11 Palvelun laskutus

Palveluntuottaja ilmoittaa tarjoamansa palvelun hinnat hyvinvointialueen määrittelemällä ja vertailukelpoisella tavalla. Hinnat ilmoitetaan palveluntuottajaksi hakeutumisvaiheessa sekä vuosittain erikseen ilmoitettuna ajankohtana palveluseteliportaalin kautta. Palveluntuottaja sitoutuu ilmoittamiinsa enimmäishintoihin kalenterivuoden ajaksi. Palvelujen hintoja ei voi muuttaa kesken vuotta. Hinnat ovat esillä palveluseteliportaalissa.

Laskutus tapahtuu palvelusetelin yleisessä osassa määritellyllä tavalla ja palveluseteliportaalin käyttöohjeen mukaisesti palveluntuottajan omalla laskutusjärjestelmällä.

12 Palvelua ohjaava lainsäädäntö

1. Laki sosiaali- ja terveydenhuollon palvelusetelistä (569/2009)
2. Laki sosiaali- ja terveydenhuollon valvonnasta (74172023)
3. Laki potilaan asemasta ja oikeuksista (785/1992)
4. Laki sosiaalihuollon asiakkaan asemasta ja oikeuksista (812/2000)
5. Potilasvakuutuslaki (948/2019)
6. Terveydenhuoltolaki (1326/2010)
7. Sosiaalihuoltolaki (1301/2014)
8. Laki sosiaalihuoltolain muuttamisesta (790/2022)
9. Laki terveydenhuollon laitteista ja tarvikkeista (629/2010)
10. Laki sosiaali- ja terveydenhuollon asiakastietojen sähköisestä käsittelystä (784/2021)
11. Työturvallisuuslaki (738/2002)
12. Laki sosiaali- ja terveydenhuollon suunnittelusta ja valtionavustuksesta (733/1992)
13. Tietosuojalaki (1050/2018)
14. Kuluttajansuojalaki (38/1978)
15. Laki viranomaisten toiminnan julkisuudesta (621/1999)
16. Laki sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksuista (734/1992)
17. Laki sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksuista annetun lain muuttamisesta (1201/2020)
18. Laki terveydenhuollon ammattihenkilöistä (559/1994)
19. Asetus terveydenhuollon ammattihenkilöistä (564/1994)
20. Laki sosiaalihuollon ammattihenkilöistä (817/2015)
21. Laki ikääntyneen väestön toimintakyvyn tukemisesta sekä iäkkäiden sosiaali- ja terveyspalveluista (980/2012)
22. Asiakastietolaki 703/2023
23. Sosiaali- ja terveysministeriön asetus potilasasiakirjoista (298/2009)
24. EU:n yleinen tietosuoja-asetus (679/2016)